

Parents' Views on Their Children's Online Education in the Covid-19 Pandemic in Izmir

Ayman KOLE¹ - Emre Dağhan TOKGÖZ² - Dilek Selenay ARPACI³ - Taybe KÖTÜCE⁴

Article Info

Abstract

Received:
01.07.2021

Accepted:
25.08.2021

Online:
30.09.2021

Keywords:
Covid-19,
online
education,
parents,
İzmir

Online learning means "distance learning" where students meet in a simultaneous environment where they communicate with instructors and other students at appropriate times and locations, Singh and Thurman (2019). In our globalized world, many official institutions and educational institutions have started the process of transferring their traditional forms to a virtual environment in the digital age, with which learning has moved out of the traditional classroom environment and gained its place on the internet (Aldhafeeri and Khan, 2016). The impact of the family as well as the society experienced in development is quite large. Epidemics that affect any segment of society indiscriminately can also have significant effects and remnants on development (Şahin and Sipahioğlu, 2002). Natural disasters and epidemics that can occur in society can cause significant lasting damage to psychological, physiological and development at the same level as it affects health. Some of the measures taken in the covid-19 pandemic disease, the closure of workplaces, the continuation of schools and institutions through online education, the quarantine practices of individuals at home have started. This resulted in the loss of work or income in the family or the inability of children to perform their free developmental duties (Ministry of Health of the Republic of Turkey, 2020). Quantitative method techniques were used in the research. Over the internet, 483 parents living in Izmir and whose children are in kindergarten, elementary school and high school level were asked to express their attitudes and opinions on online education during the Covid-19 period through an online questionnaire containing 17 questions. The basis of the research is based on online learning observation of family members and parents, and responses are given accordingly. With the data obtained, they have expressed their opinion that online education affects the child's private life as well as domestic relations. The majority of parents expressed their opinions against online education, and the vast majority expressed the view that online education was not effective and even stated that they had various economic and domestic communication problems at home due to online education.

İzmir'de Ebeveynlerin Covid-19 Salgınında Çocuklarının Çevrimiçi Eğitimi ile İlgili Görüşleri

Makale Bilgisi

Öz

Geliş:
01.07.2021

Kabul:
25.08.2021

Yayın:
30.09.2021

Anahtar kelimeler:
Covid-19,
çevrimiçi
eğitim,
ebeveyn,
İzmir

Çevrim içi öğrenme, öğrencilerin uygun zaman ve mekânlarda öğretmenleri ve diğer öğrencilerle iletişim içinde olduğu eş zamanlı ortamda bir araya geldiği "internet üzerinden yapılan öğrenme" anlamına gelir Singh ve Thurman (2019). Küreselleşen dünyamızda dijital çağda birçok resmî kurum ve eğitim kurumları kendi geleneksel hallerini bir sanal ortama transfer etme sürecine başlamıştır bu durumla beraber öğrenme geleneksel sınıf ortamının dışına çıkmış ve internet üzerindeki yerini edinmiştir (Aldhafeeri ve Khan, 2016). Gelişimde ailenin yanı sıra yaşanan toplumun da etkisi oldukça büyüktür. Toplumun hiçbir kesimini ayırt etmeden etkisi altına alan salgın hastalıklar gelişim üzerinde de önemli etkiler ve kalıntılar bırakabilmektedir (Şahin ve Sipahioğlu, 2002). Meydana gelen doğal afetler ve salgın hastalıklar sağlığı etkilediği kadar aynı düzeyde psikolojik, fizyolojik ve gelişim üzerinde de önemli kalıcı hasarlar bırakabilmektedir. Her salgın hastalıkta olduğu gibi Covid-19 salgını hastalığında da alınan önlemlerden bazıları, iş yerlerinin kapatılması, okul vb. kurumların online eğitim üzerinden devam etmeleri, bireylerin evde karantina uygulamaları başlamıştır. Bu durum ise ailede iş ya da gelir kaybına ya da çocukların özgürce yaptıkları gelişim görevlerini yapamamalarına neden olmuştur (Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı, 2020). Yapılan araştırmada nicel yöntem tekniklerinden yararlanılmıştır. İnternet ortamı üzerinden, İzmir ilinde yaşayan ve çocukları anaokulu, ilkokul ortaokul ve lise düzeyinde okuyan 483 ebeveyne, 17 soru içeren bir online anket yoluyla Covid-19 döneminde yapılan online eğitim üzerindeki tutum ve görüşlerini belirtmeleri istenmiştir. Araştırmanın temeli aile üyelerinin, ebeveynlerin çevrim içi öğrenim gözlemine dayalıdır ve yanıtlar da bu doğrultuda verilmiştir. Elde edilen verilerle çevrim içi eğitimin, aile içi ilişkilerle birlikte çocuğun özel hayatını da etkilediğini yönünde görüşlerini ortaya sunmuşlardır. Ebeveynlerin büyük bir kısmı çevrim içi eğitim aleyhinde fikirlerini belirtmiş bunun ile beraber büyük bir çoğunluk ise çevrim içi eğitimi etkili bulmadığı görüşünü iletmiştir hatta çevrim içi eğitim dolayısı ile ev içerisinde çeşitli ekonomik ve aile içi iletişimsel problemler yaşadıklarını belirtmişlerdir.

¹Yrd. Doç. Dr., Uluslararası Final Üniversitesi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, ORCID:0000-0002-1156-0439, ayman.kole@final.edu.tr

²Arş. Gör., Uluslararası Final Üniversitesi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, ORCID:0000-0002-3553-1018, emre.tokgoz@final.edu.tr

³Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, Türkiye, ORCID:0000-0001-5977-5650, slnyarpaci@gmail.com

⁴Okt., Uluslararası Final Üniversitesi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, ORCID:0000-0002-0779-5219, taybe.kotuce@final.edu.tr

To cite this article in APA Style

Kole, A., Tokgöz, E. D., Arpacı, D. S. & Kötüce, T. (2021). İzmir'de ebeveynlerin Covid-19 salgınında çocuklarının çevrimiçi eğitimi ile ilgili görüşleri. *Elektronik Dil ve Eğitim Dergisi*, 2(1), 48-60.

Giriş

Gelişim kavramı, doğum öncesinden başlayan ve ölüme kadar süregelen zamanı kapsamaktadır. Bununla birlikte gelişim; kalıtım ve çevrenin etkisi altında kalan kavram olarak da bilinmektedir. Bireyin gelecek yaşantısını ve olacağı kişiyi etkisi altına aldığı için gelişim büyük önem taşımaktadır. Birey çocukluk yıllarını ne kadar sağlıklı ve olumlu geçirir, çocukluk yıllarını iyi hatırlar, travmatik bir olay yaşamazsa, doğru oranda gelecek yaşantısının da temellerini sağlıklı ve olumlu şekilde atmış olacaktır. Bireyin yaşamı üzerinde belirli etkiler yaratabilecek olan gelişim sürecini birçok faktör etkisi altına almaktadır. Bu faktörlerden biri, çocuğun içine doğduğu aile yapısı, diğeri ise içine doğduğu toplumun yapısı ve geçirdiği değişimlerdir (Santrock, 2009). Çocuğun ilk deneyim ve becerileri içine doğduğu aile yapısına, ailesinin çocuğa sunduğu imkân ve şartlarla belirlenmektedir. Bunların yanı sıra ailenin çocukla kurduğu bağ, iletişim, olaylara verdiği tepkiler; çocuğun psikolojik ve fizyolojik durumu üzerinde de belirleyici etken olduğu gözlemlenmiştir.

Gelişimin temellerinin aile içinde ve ev ortamında atıldığını göz önüne aldığımızda ailelerin bu konuda bilimsel bilgi ve becerilere sahip olup olmamalarından bağımsız olarak çok büyük ve ciddi bir sorumluluk altında oldukları söylenebilir (Ceyhan, 2011). Salgın, doğal afet ve savaş gibi olağanüstü durumlar sonucu çocuğun ev ortamındaki gelişimine sekte vurulmadığı olağan durumlarda dahi bu sorumluluk bu derece yüksek iken saydığımız olağandışı durumlarda çocuğun gelişimini doğal seyrinde ilerletecek okul ortamından mahrum kaldığında aileler artık sadece sorumluluk sahibi değil aynı zamanda ciddi bir eğitimci ve çocuk gelişimci rollerini de üstlenmesi gerekecektir. Bu makalede de istisnai bir durum olan Covid-19 salgınının çocuğun gelişim ve eğitim hayatına etkisi ve çocuğun okul ve sosyal alan içerisinde gelişimine devam edebilmesi adına eğitim teknolojileri aracılığıyla gösterilen çabaların yeterliliği ailelerin bu teknolojilerle entegrasyonu ve bu entegrasyon aşamasında oluşan problemlerin çocuğun gelişimine etkileri üzerinde durulacaktır.

Aile içinde bulunduğu durumlara verdiği tepkiler, sorunlara ürettiği çözümler ile çocukların bilişsel gelişim ve sosyal-duygusal gelişimlerini olumlu veya olumsuz yönde etkilemektedir. Çocuklar gelecek yaşantılarını da geçmişte yaşadıkları durumları göz önünde bulundurarak deneyimler ve anne, babalarının verdiği tepkileri yansıtırlar. Ebeveynlerini rol model alan çocukların kişilik özelliklerinin de temelleri atılmış olur. Anne ve babanın çocuklarıyla olumlu iletişim kurabilmeleri ebeveynlerin psikolojik ve fizyolojik durumlarının sağlıklı olması büyük önem taşımaktadır (Arıkan ve Aydoğan, 2001; Öngören ve Yılmaz, 2018).

Gelişimde ailenin yanı sıra yaşanan toplumun da etkisi oldukça büyüktür. Toplumun hiçbir kesimini ayırt etmeden etkisi altına alan salgın hastalıklar gelişim üzerinde de önemli etkiler ve kalıntılar bırakabilmektedir (Şahin ve Sipahioğlu, 2002). Toplumda meydana gelebilen doğal afetler ve salgın hastalıklar sağlığı etkilediği kadar aynı düzeyde psikolojik, fizyolojik ve gelişim üzerinde de önemli kalıcı hasarlar bırakabilmektedir.

Bu kapsamda 2020 yılında meydana gelen Covid-19 psikolojik, fizyolojik ve gelişim üzerinde etkisini gösteren bir salgın hastalıktır. Çin'in Vuhan kentinde 2019 yılının son aylarında başlayan Covid-19 nefes darlığı ve solunum yolu hastalıkları belirtileri ile başlayan ölümcül bir hastalıktır (Hughes, 2020). Covid-19 sosyal mesafeye, temizlik kurallarına uyulmazsa insandan insana kolayca bulaşabilme özelliğine sahip bir hastalık olduğundan tüm dünyada acil önlem alınmasını gerektirmiştir (Qiu vd., 2020). Her salgın hastalıkta olduğu gibi Covid-19 salgını hastalığında da alınan önlemlerden bazıları, iş yerlerinin kapatılması, okul vb. kurumların online eğitim üzerinden devam etmeleri, bireylerin evde karantina uygulamaları başlamıştır. Bu durum ise ailede iş ya da gelir kaybına ya da çocukların özgürce yaptıkları gelişim görevlerini

yapamamalarına neden olmuştur (Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı, 2020). Bu önlemlerin alınmasının sebebi hastalık seyrinin azalması amacıyla olsa da psikolojik, fizyolojik ve gelişim üzerinde olumsuz etkiler yaratmıştır. Çocukların akran gruplarıyla birlikte öğrenim hayatını sürdürmediği uzaktan eğitim üzerinden derslere katılmak zorunda kalan çocukların psikolojik, fizyolojik ve gelişimleri üzerindeki etkileri en az çocukları etkilediği kadar ebeveynleri de etkilemiştir. Araştırmada pandemi sürecinde Türkiye’de uygulanan uzaktan eğitim sürecinin İzmir ilinde ebeveyn görüşleri kapsamında değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Türk Eğitim Sistemi

Yapılan araştırmalarda, bulunan verilere göre Türk Eğitim Sisteminde, bireyi ikinci plana atıp toplum için yararlı olanı vurgulamaktadır. Bu durum birey için ikinci planda kalmak ve geleceğini etkilemekte ve değiştirmektedir. Bu tür sistemler yalnızca, toplum için istenilen birey tiplerini yaratmaktadır ve bu nedenle çocuğun kendi dünyasını yansıtmamaktadır. Geleneksel Türk eğitim sistemi, gelecek nesilleri iyi yetiştirir gibi görünüp, onların geleceklerini etkilemektedir (Mollo, 1970). Bu tür eğitim sistemlerinin birçok ortak özelliği vardır. Bunlardan en çok bilineni, öğretmen kavramının sınıf otoritesini eline almış olmasıdır. Hiyerarşiyi, baskıyı, otoriter olmayı merkezine almış bulunan bu sistemler bununla birlikte eğitimsel gelişmelere kapalıdır. Çocuğun kendini geliştirdiği, zihnini geliştirdiği, yeni bir şeyler öğrendiği tek yer okuldur (Dottrens, 1981). Bu algı Türk Eğitim Sistemin de etkisini sürdürmektedir. Öğrencinin öğrenebileceği bilgi öğretmenin bilgisi ile sınırlandırılmıştır. Öğretmen anlatır çocuklar onu dinler ve onun dediklerini uygularlar. Bu eğitim sisteminin tek yönlü olduğu, sınıftaki iletişimin sadece öğretmen ve öğrenci arasında olduğu görülmektedir. Bu tarzda eğitim sistemi, toplumun yararına taban hazırlayan bir sistem olarak betimlense bile, hiçbir şekilde öğrenci-öğrenci iletişimine yer vermemekte ve toplum temellerinin esası olan iletişimi sınırlandırmaktadır. Sınıfta otoriter bir bireyin, öğretmenin oluşu, öğrenci için baskı oluşturmakta ve aynı zamanda toplulaşmayı engellemektedir (Piaget, 1969).

Çevrim İçi Öğrenme

Çevrim içi öğrenme, öğrencilerin uygun zaman ve mekânlarında eğitimler ve diğer öğrencilerle iletişim içinde olduğu eşzamanlı ortamda "internet üzerinden yaşanan öğrenme" anlamına gelir (Singh ve Thurman, 2019, s. 302). Öğrenmenin hızı, yeri ve zamanı daha fazla bilgiye etkili ve kolay yoldan ulaşılabilirliği olduğu için son on yılda kullanımı artmıştır (Chen, 2010; Khurana, 2016). Küreselleşen dijital çağda, devlet kurumları, eğitim kurumları, dünya çapındaki şirketler çevrim içi öğrenimi giderek daha fazla teşvik etmekte ve bu da geleneksel yüz yüze derslerden ziyade uzaktan çevrim içi öğrenmeye geçişle sonuçlanmaktadır (Aldhafeeri ve Khan, 2016). Yeni iletişim teknolojilerinin ilerlemesiyle, çevrim içi öğrenme, öğrenciler arasında işbirliğini ve karşılıklı etkileşimi kolaylaştırabilecek zengin, otantik bir öğrenme sağlayabilir (Aldhafeeri ve Khan, 2016). Ancak araştırmacılar (Chen, 2010; O'Doherty vd., 2018) çevrim içi öğrenmenin kalitesiyle ilgili endişelerini dile getirdiler ve yüksek derecede sosyal varlık ve katılma sahip bir çevrim içi öğrenme topluluğu yaratmanın temel zorluklarını vurguladılar. Buna ek olarak, bazı akademisyenler sosyal izolasyon, etkileşim ve katılım eksikliği, gecikmiş veya yetersiz miktarda geri bildirim gibi çevrim içi öğrenmenin önemli sorunları konusunda da endişe duymaktadırlar (Khurana, 2016).

Ebeveynlerin Çevrim İçi Öğrenmeye Bakış Açıları

Ebeveynlerin erken dijital ve çevrim içi öğrenme tutumları son on yılda kutuplaşmış olarak bulunmuştur. Ebeveynler bir yandan dijital cihazların değerini takdir etmeye başlamış ve küçük çocukların evde kullanımı konusunda kendilerini rahat hissetme eğiliminde olmuşlardır

(Livingstone vd., 2015; Sharkins vd., 2016; Preradovic vd., 2016). Ayrıca dijital cihazların ilk yıllarda uygun kullanımını da desteklemektedirler (Işıkoğlu vd., 2019). Özellikle ebeveynler, küçük çocukların bilgisayar kullanımına karşı olumlu tutumlar sergilediler ve çocukların değerli teknik beceriler kazanması gerektiğine, iş istihdamı gibi akademik gelişimlerini sağlamak ve fırsatlarını geliştirmek için bilgisayarları nasıl kullanacakları konusunda eğitilmeleri gerektiğini söylemişlerdir (Preradovic vd., 2016). Giderek daha çeşitli hale gelen dijital ortamda, ebeveynler bir dizi dijital ve çevrim içi teknolojinin küçük çocuklara yeni bilgiler ve öğrenim özelliği sunabileceğine inanıyordu. Yükseköğrenim düzeyine sahip ebeveynler, dijital ve çevrim içi öğrenmenin çocukların öğrenme yetkinliklerini, dilini, kendini ifade etmesini ve sosyal yetkinliklerini geliştirebileceğine inanma eğilimindedir (Lepicnik-Vodopivec ve Samec, 2013). Öte yandan, ebeveynler internet üzerindeki tehlikeli içerik ve sınırsız dijital kullanım riskleri konusunda endişeliydi. Dijital kullanımın çocukların sosyal ve sağlık gelişimi üzerindeki etkisinden endişe duyuyorlardı (Plowman vd., 2012; Lepicnik ve Samec, 2013) Daha yakın zamanlarda, ekran teknolojilerinin (örneğin, akıllı telefonlar) hızlı artması nedeniyle, ebeveynler mobil cihazların çocukları için yararlı veya zararlı olup olmadığı konusundaki belirsizliklerini dile getirdiler Livingstone vd., 2015; Erdogan vd., 2019).

Wuhan'daki Covid-19 salgını Aralık 2019'da Çin'de yayılmaya başladı ve ardından 30 Ocak 2020'de Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından Uluslararası Endişe Halk Sağlığı Acil Durumu ilan edildi. Dünya çapındaki ulusal makamlar bu krize seyahat yasakları, karantinalar, işyeri kontrolleri ve tesis kapatmaları uygulayarak yanıt verdi. 172 ülkede okul öncesi okullar, ilköğretim, ortaokul, lise ve üniversiteler ülke çapında veya yerel bazda kapatılarak dünya öğrenci nüfusunun yaklaşık %98,5'ini etkiledi (UNESCO, 2020). Mart 2020 başlarında Covid-19 salgınının Türkiye'de etkileri görülmeye başladığında Milli Eğitim Bakanlığı (2020) tüm okul ve üniversitelerin yüz yüze öğretimi durdurmasını ve çevrim içi öğrenmeyi sağlamak için internet platformlarını kullanmasını zorunlu kılmıştır. Ebeveynlerin, okul çağında olan çocuklarının eğitimlerine devam etmek için çevrim içi derslere katılmaları gerekiyordu. Anaokullarının çevrim içi öğrenmeyi sağlamak için gerekli olmamasına ve zorunlu çevrim içi eğitim programları olmamasına rağmen, bazı özel eğitim kurumları çevrim içi eğitim kullanmayı tercih etmişlerdir. Bu şartlar altında, Türk ebeveynler karantina sırasında çocuklarına online öğrenme ortamı sağlamak için eğitim yetkililerinin önerilerini takip ettiler.

Eğitim ve online öğretim için hazırlık olmadan, Türkiye'de ebeveynler ve öğretmenler çocuklar için dijital ve online öğrenmeyi deneyimlemişlerdir. Beklendiği gibi veliler ve öğretmenler bu deneyimlerinde birçok zorluk, sorun ve engellerle karşılaşmış olabilir. Bu durum bize Türkiye'de ebeveynlerin, çevrim içi öğrenmedeki tutumlarını göstermeleri konusunda yardımcı olmuştur. Bu araştırma, online bir anket yoluyla aşağıdaki soruları ele almayı amaçlamaktadır:

- 1- İzmir'de ebeveynlerin çocukları için çevrim içi öğrenmeye karşı tutumları nelerdir?
- 2- Covid-19 salgını sırasında İzmir'de ki çocukların çevrim içi öğrenme deneyimleri nelerdir?

Yöntem

Araştırma Deseni

Türkiye'nin her yerinde olduğu gibi İzmir şehrinde de Covid-19 salgını dönemiyle beraber çevrim içi eğitim evlerdeki yerini almak zorunda kalmış ve eğitim sistemine, düzenine yeni bir opsiyon sağlamıştır. Hayatımızda yer alan bu kritik değişiklikler yalnızca öğrencileri etkilemekle kalmayıp, bu durum öğrencilerin aile hanesine de yansımıştır. Bu çalışma ebeveynlerin “Çevrim içi” eğitim ile ilgili görüşlerinin belirtilmesi ve içinde bulunduğumuz dönemde deneyimlenen yeni

bir eğitim alternatifi hakkında fikirlerinin alınmasını amaçlayan bir tarama araştırmasıdır bu yapılan çalışmada nicel olan anket tekniği uygulanmıştır ve anket Likert ölçeği kullanılarak hazırlanmıştır. Nicel araştırma yöntemi, kitlesel verilere ulaşmayı kolaylaştırmak ile birlikte çevrim içi eğitimin ev içi ortamını ne şekilde etkilediği 17 sorudan oluşan anket cevaplarıyla belirtilmiştir. 17 adet soru içeren anketin içeriği tamamen ebeveyn odaklı olmaya çalışılarak hazırlanmıştır. Soruların amacı çevrim içi eğitimin yol açtığı sorunları belirlemek ve bu doğrultuda çözüm arama yoluna girmek istenmiştir. Ülkemizde 23 Mart 2020 tarihi ile başlayan EBA uygulaması ve eğitimin için kullanılan diğer eğitim araçlarına ilişkin İzmir’de yaşayan ebeveynlerin konu ile ilgili düşüncelerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.

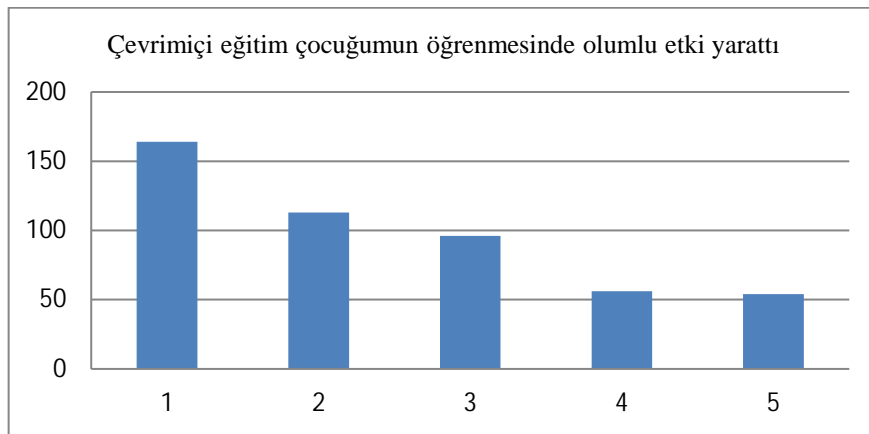
Araştırmanın Çalışma Grubu

İzmir il sınırlarında bulunan ve yaşayan toplamda 483 ebeveyn, çocuklarının eğitim durumu; ana okul, orta okul ve lise olmak üzere, 17 sorudan oluşan araştırma anketine katılım sağladı ve bu anket içerisinde çocukların, çevrim içi eğitimde yaşadığı tecrübeyi, karşılaştığı zorlukları ve problemleri öğrenmeye yardımcı anket sorularını online ortam aracılığıyla yanıtlamışlardır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Uzaktan eğitim süreciyle ilgili görüşleri likert ölçeğinde 1-5 skalası aralığında verilen sorular (1.Kesinlikle Katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kararsızım, 4.Katılıyorum, 5.Kesinlikle Katılıyorum) ebeveynler tarafından değerlendirilmiştir. Yapılan araştırmalarda nicel analiz tekniklerinden yararlanılmış ve anket kullanılmıştır. Ebeveynler bu araştırma anketine şubat ayında katılmakla birlikte, pandemi koşulları nedeniyle online ortamdan katılıp, anket sorularını cevaplayıp araştırmamıza katkıda bulunmuş ve araştırmanın veri kısmını oluşturmuş bununla beraber bir sonuca varmamızda önemli rol oynamıştır. Sonuçların analizleri ve tabloları Google formların anket kısmındaki değerlendirmeden ve Excel programları kullanılarak veriler analiz edilirken tarama modeli uygulanmıştır. Yapılan bu araştırma, sosyo-ekonomi ve psikoloji alanında değerlerini içermekte olup, ileride yapılacak diğer bilimsel araştırmalarda katkıda bulunmayı hedeflemiştir.

Bulgular

Grafik 1.Çevrimiçi Eğitim Çocuğumun Öğrenmesinde Olumlu Etki Yarattı

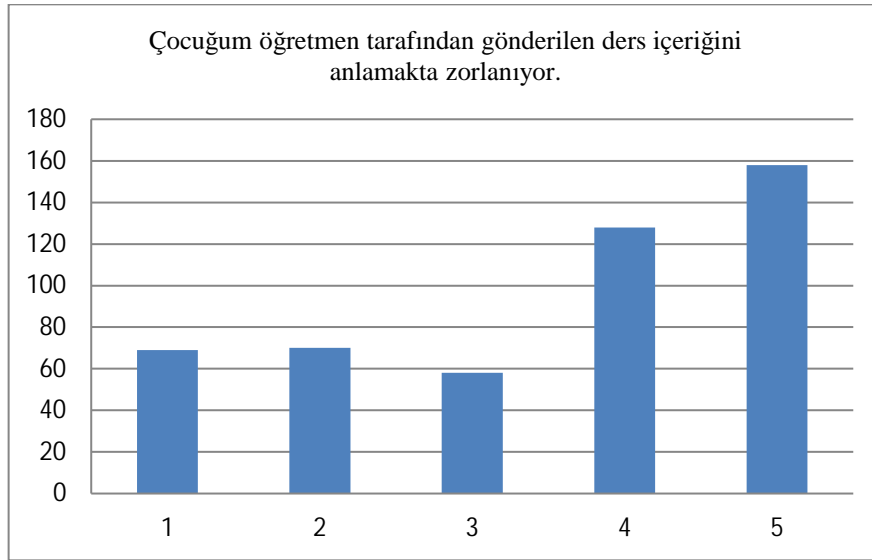
Grafik 1’de çevrimiçi eğitimin çocuklarının öğrenmesinde olumlu etki yarattığına kesinlikle katılmayan ebeveynler %34,2’ünü oluşturmakla beraber bu duruma katılmayan ebeveynler ise %23’lük bir kısmı oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra çevrimiçi eğitimin öğrenmede olumlu etki yaratıp yaratmaması konusunda kararsız olan veliler %20’lik kısımda yer almaktadır.

Tüm bunların aksine bazı ebeveynler %21 bu durumun, çocuklarının öğrenimini olumlu etkilediğine inanmışlardır.

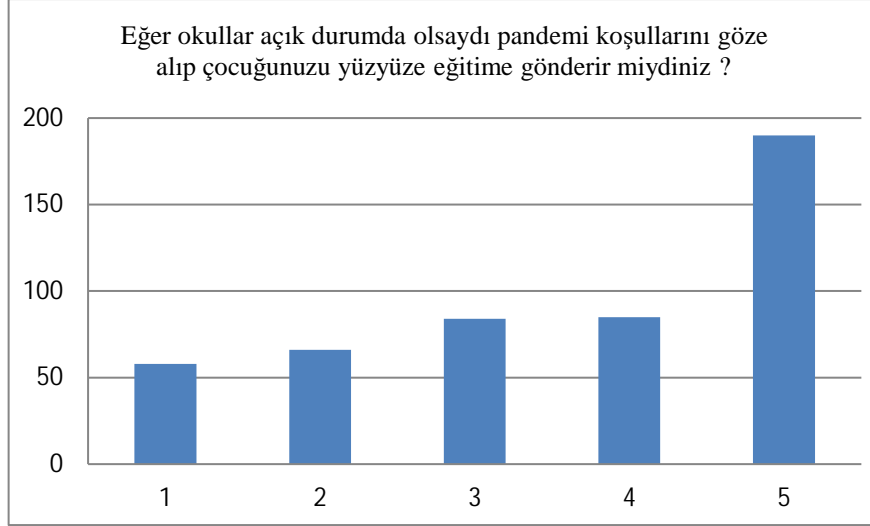
Grafik 2. Uzaktan Eğitim Çocuğu Asosyalleştirir

Grafik 2 içinde uzaktan eğitimin çocuklarını asosyalleştirdiğine inanan ebeveynler %43 oranında olup kararsız kalanlar ise %13'lük bir kısmı oluşturmaktadır. Bu duruma katılmayan ebeveynlerin sayısı sadece %17'dir.

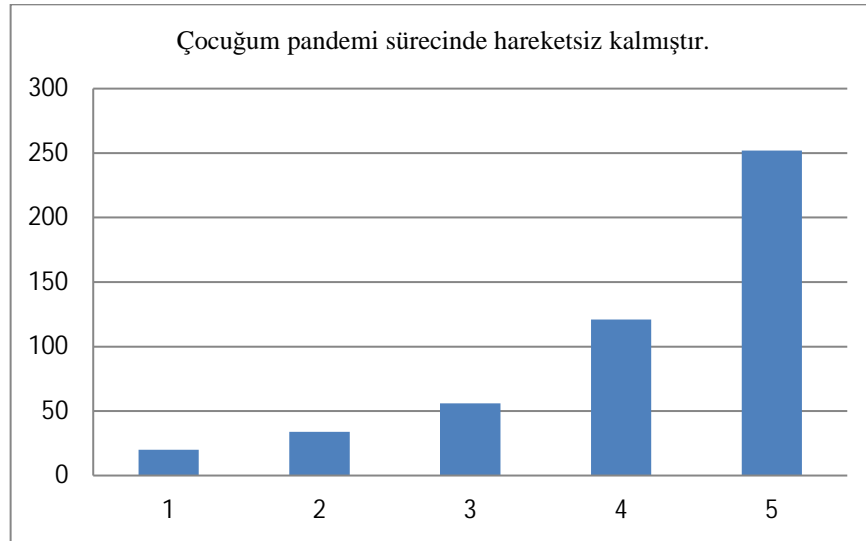
Grafik 3. Çocuğum Öğretmen Tarafından Gönderilen Ders İçeriğini Anlamakta Zorlanıyor

Grafik 3 içinde, çocuğunun öğretmen tarafından gönderilen ders içeriğini anlamakta zorlandığını düşünen ve bu duruma katılan ebeveynler araştırmanın %60'lık bir kısmını oluştururken %12'lik bir kesim ise kararsız olduğunu belirtmiştir. Geri kalan %24'lük topluluk ise bu fikre katılmadığını belirtmiştir.

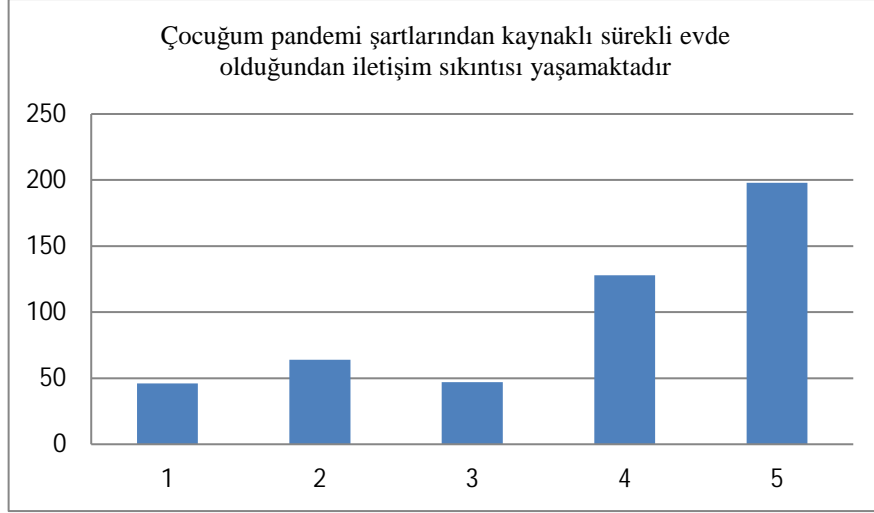
Grafik 4. Eğer Okullar Açık Durumda Olsaydı Pandemi Koşullarını Göze Alıp Çocuğunuzu Yüz Yüze Eğitime Gönderir miydiniz

Grafik 4'te görüldüğü üzere okulların açık olması durumunda, pandemi koşullarını göze alıp çocuğunu yüz yüze eğitime göndereceğine kesinlikle katılan ebeveynler %39'luk kısımda yer almaktadır. Bu koşullarda çocuğunu okula göndermeye olumlu bakan ebeveynler ise %18'lik bir kısmı oluşturmuştur. Ebeveynlerin %17'si kararsız durumda kalırken, %26'lık bir kısımda bu ifadeye katılmamışlardır.

Grafik 5. Çocuğum Pandemi Sürecinde Hareketsiz Kalmıştır

Grafik 5'te çocuğunun pandemi sürecinde hareketsiz kaldığına inanan ebeveynler %77'lik bir kısmı oluşturmuşlardır, bunun yanı sıra %12'lik bir kesim kararsız olduğunu belirtmiştir. Çocuğunun hareketsiz kalmadığını düşünenler ise sadece %11'lik bir kesimi oluşturuyor.

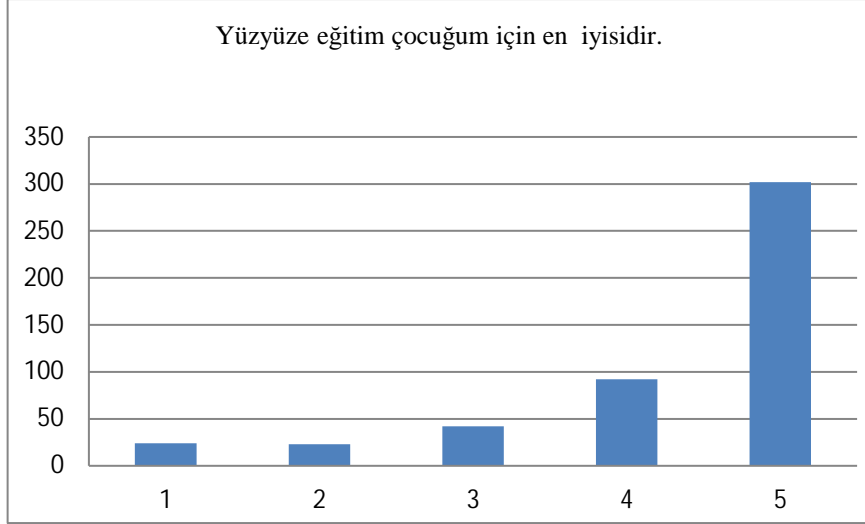
Grafik 6. Çocuğum Pandemi Şartlarından Sürekli Evde Olduğundan İletişim Sıkıntısı Yaşamaktadır

Grafik 6'da çocuklarının pandemi sürecinde sürekli evde olduklarından dolayı iletişim sıkıntısı yaşadığını belirten kısım araştırmanın %67'lik kısmını oluşturmuşlardır. Kararsız kalan ebeveynler ise sadece %12'lik kısımda yer almaktadır, bunun dışında katılmayan ebeveynler ise %23'lük bir kesimdir.

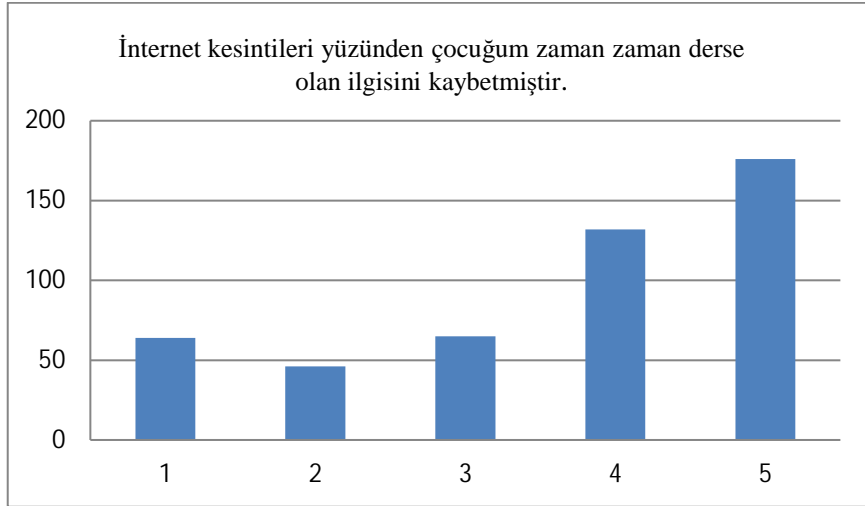
Grafik 7. Uzaktan Eğitim Yüz Yüze Eğitime Göre Daha Etkilidir

Grafik 7'de Uzaktan eğitim yüz yüze eğitime göre daha etkilidir. Kesinlikle katılmıyorum %47, kesinlikle katılıyorum %9 olarak yansımıştır. Ankete katılan çoğunluğun çevrimiçi eğitimdense yüz yüze eğitimin daha etkili ve verimli geçtiği sonucu bize vermektedir. Bunun bir diğer nedeni ise, çevrimiçi eğitime alt yapının tam olarak hazır olmaması ve alışkın olmadığımız bir sistem olmasıdır.

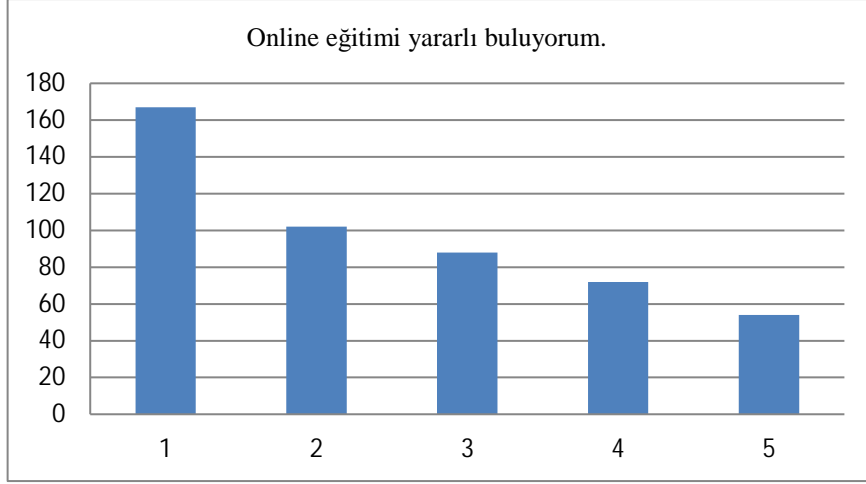
Grafik 8. Yüz Yüze Eğitim Çocuğum İçin En İyisidir.

Grafik 8’de görüldüğü gibi ‘Yüz yüze eğitim çocuğum için en iyisidir’ Kesinlikle katılıyorum %62 oranındayken kesinlikle katılmıyorum %5’lik dilimi kapsamaktadır. Tablo 7’de de çıkan yüzdeliğe göre çoğunluk yüz yüze eğitimin daha etkili olduğunu düşünmektedir.

Grafik 9. İnternet Kesintileri Yüzünden Çocuğum Zaman Zaman Derse Olan İlgisini Kaybetmiştir

Grafik 9’da yer alan ‘İnternet kesintileri yüzünden çocuğum zaman zaman derse olan ilgisini kaybetmiştir’ Kesinlikle katılıyorum %36 kesinlikle katılmıyorum %13 olarak görülmektedir. Bunun sebebi fırsat eşitliğinin farklılığından kaynaklanmış olabilmektedir. İnternetin çekim gücünün ve çevrimiçi derse girilen telefonun, tabletin, bilgisayarın farklılıklarından da kaynaklanabilir.

Grafik 10. Online Eğitimi Yararlı Buluyorum

Grafik 10'da da görüldüğü üzere 'Çevrimiçi eğitimi yararlı buluyorum' Kesinlikle katılıyorum %11 kesinlikle katılmıyorum %35 oranında görülmektedir. Tablo 1'de de karşımıza çıkan sonuca bağdaştıracak olursak, çoğunluk çevrimiçi eğitimin yüz yüze eğitime nazaran daha verimsiz ve kalitesiz geçtiğini düşünmektedir. Bunun sebebi yine Tablo 1'de bahsettiğimiz gibi çevrimiçi derslere aşına olmadığımız ve bunu hayatımıza daha yeni adapte etmeye çalıştığımız için zorlanmaktayız. Çocukların odak sürelerinin kısa olduğu bu yaşlar çevrimiçi eğitimin verimli olmasını daha da zorlaştırmaktadır.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Teknolojik gelişmelere uyum sağlamaya devam eden eğitim endüstrisi yaşanan istisnai Covid-19 pandemi sürecinde elindeki imkânları test etmiş ve ani bir durumda ne kadar hazırlıklı olabileceğimizin bilgisini vermiştir. Yapılan araştırmaya katılan ebeveynlerin ekonomik durumlarının birbirinden farklı olduğunu göz önünde bulundurarak bazı evlerde bilgisayar, tablet, telefon gibi çeşitli çevrim içi eğitime ulaşma kaynakları bulunurken bazı ailelerin evlerinde internet dahi olmadığı saptanmıştır. Çevrim içi eğitimin geleneksel eğitime dönüştürülmesi konusunda birçok ekonomik sorun görülebilir çünkü çevrim içi eğitim yöntemlerine erişemeyen veya buna imkânı olmayan birçok aile bulunmaktadır.

Sağlık, teknoloji, ekonomi gibi sektörlerde Türkiye'nin ve dünyanın hızlı değişimlere, eğitim ve öğretim alanında da daha öncesinde kabul görülen ortamların değişmesine sebebiyet vermiştir. Bu ani ve beklenmeyen değişimin etkileri ile okul ortamının tamamen ortadan kalkmasına ve eğitimin uzaktan şekilde yürütülmesine neden olmuştur. Uzaktan eğitimin ise yürütüldüğü mecralar televizyon, tablet, telefon ve bilgisayar gibi teknolojik aletler üzerinden devam edilmiştir. Fakat Türkiye'nin alt yapısı ve bu duruma hazırlıksız yakalanması birçok makale konusu ve sorunları peşinde getirmiştir.

Aileler yapılan ankette görüşlerini paylaşan ebeveynler neredeyse %50'den fazla bir oranda çevrim içi eğitimi yararlı bulmadıklarını belirtmişlerdir. Bu sonucu ele alacak olursak, belirtildiği üzere ekonomik durumunda bu sonucu etkilediği görülmektedir. Bununla birlikte ebeveynlerin çocuklarıyla yaşadığı zorluklar ve içinde bulunduğumuz pandemi sürecine uyum sağlamaya çalıştıklarını görebiliriz. Online eğitimin sadece öğrencileri değil ebeveynleri de etkilediğini, anket sorularının yanıtında görmek mümkündür. Verilen yanıtlar aile içerisinde online eğitimin yarattığı bazı zorlukları da belirtmiştir. Çevrim içi eğitimin dezavantajları olduğu kadar avantajları olduğunu söylenebilir. Pandemi sürecinde, çevrim içi eğitim, alışveriş, banka vb. günlük gereksinimlerin

rahatlıkla çevrim içi gerçekleşmek durumunda olduğu ve dünya çapında yayılıp değer kazandığını görebiliriz. Çevrim içi eğitim artık bir seçenek değil zorunluluk haline gelmesi durumunda hayatımızda genişçe bir yer kaplayacaktır. Okullar ve benzeri kurumlar bu durumun farkına varmış ve çevrim içi eğitimin gerekliliğini kabul etmişlerdir. Aynı zamanda çevrim içi eğitim alan bireylerin yeteneklerini geliştirdiği ve bazı enstitüler için büyük önem taşıdığı bazı araştırmalarla ifade edilmiştir (Porter, Graham, Bodily ve Sandberg, 2016). Tüm bu avantajlara rağmen, çocukları için online eğitimin yararlı olmadığını ve online eğitimi benimsemeyen ebeveyn sayısı, online eğitimi benimseyenlerin sayısından daha fazla olduğunu söyleyebiliriz. Yüz yüze eğitimin daha verimli olduğu birçok ebeveyn tarafından benimsenmiştir. Ancak ebeveynlerin bu tutumunun arkasında ülkemizin internet servis hizmetleri ve vatandaşlara salgın döneminde sunduğu imkanlar doğrudan etki etmiş olabilir. Ailelerin değişen ekonomik durumunu da göz önünde bulundurduğumuzda her öğrencinin aynı şekilde ve benzer verimler alamayacağı kesindir. Pandemi sürecinde çocuklarının iletişim sıkıntısı yaşadığını dile getiren ebeveyn oranı azımsanmayacak bir çoğunluktadır Tablo 6'da görüldüğü üzere bu oran %67. Bu durum ise çocukların gelecekte sosyal yaşamlarında iletişim sıkıntısı çekeceği gerçeğini ortaya çıkarabilir (Okan, 2020). Çocukların eğitimi ve aldıkları eğitim içeriğinin zaman zaman çocuklar tarafından anlaşılmadığı, anlamada güçlük çektikleri bunun ile beraber bu durumun yalnızca çocukları değil ebeveynleri de olumsuz etkilediği görülmektedir. Aynı zamanda, pandemi döneminde fiziksel aktivite açısından çocuklarının hareketsiz kalıp, sağlık sorunlarıyla karşı karşıya geldikleri ve yaşadığı zorluklardan yakınan ebeveyn oranı da görülmektedir. Yapılan araştırmaya göre sorulan sorular çerçevesinde ebeveynler ile çocukları için ekonomik ve aile danışmanlığı gibi desteklerin artırılması gerektiği düşünülmektedir.

Devlet okullarında eğitimlerini tamamlayan öğrencilerin çoğunluğu yüz yüze eğitime bile zor ulaşırken online eğitime hiçbir şekilde ulaşamamıştır. Özel okullarda eğitimi sürdüren öğrencilerin ise online eğitime adapte sorunu yaşaması sorun haline gelirken, devlet ve özel okulda eğitimi tamamlayan öğrencilerin arasındaki eğitim eşitsizliğinin boyutu çığ gibi büyümüştür. Okul, çocuklar için ağırlıklı olmak üzere hem eğitim aldıkları ve aldıkları eğitimin yanı sıra sosyalleşme ortamlarıdır. Online eğitim sürecinin uzamasıyla birlikte milyonlarca çocuğun hem akademik yaşam hem de sosyal yaşam becerilerinde aksaklıklar yaşanmıştır. Tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını, Türkiye'nin bir kısmını sağlıklı koşullara sahip ortamlarda çalışmaya, esnek, güvencesiz ve düşük bütçeli ücretlere çalıştırmayı zorunluluk haline getirmiştir. Covid-19 salgını ile yürütülmeye çalışan online eğitimin çocuklar üzerinde ekran bağımlılığına ve odak sürelerinin kısalmasına sebep olmuştur. Bu konu üzerine yazılan diğer akademik çalışmalarda aynı kaniya vararak, online eğitimin Türkiye şartlarında verim alınamadığını, yüz yüze alınan eğitim ile bir tutulamayacağını, çocukların ve ailelerin online eğitim hakkında hazırlıksız olduklarını göz önüne sunmuştur (Özdoğan ve Berkant, 2020).

Uzaktan eğitim, pandemi öncesinde eğitimin ekonomik boyutu düşünülerek piyasalaştırılan işlevli bir parça olarak görülürken pandemi döneminde zorunlu hale getirilmiş ve alt yapının ne kadar hazırlıksız halde olduğunu bizlere göstermiş ve birçok sorunla karşılaşmıştır. Araştırma süresince, internete ulaşmakta güçlük çeken, sağlayıcıdan uzak bölgelerde çevrim içi deneyimleyen bağlanmaya çalışan ve maddi imkanı zor durumda olan, ekonomik sıkıntılar yaşayan, ebeveyn ve öğrencilere ulaşamaması araştırmamızın ulaştığı sonucu, online eğitimin öğrenciler kadar ebeveynlerini de etkilediği sonucunu kesinleştirmeyi güç bir hale getirmiştir. Tüm bunlara ek olarak, pandemi şartları gereğince, gözlemcilerimizin yalnızca İzmir'de ikamet eden ebeveynlerden oluşması, araştırmayı genel ve ulusal düzeyde deneyimleme imkânına engel olmuştur. Lakin üniversite öğrencilerinin velilerinin bu araştırmaya dâhil edilememesi araştırmadan daha kesin sonuçlar alınmasını zorlaştırmış olabilir. Ancak bu durumun sonucu pek fazla değiştiremeyeceği,

aynı sonuca varılabileceği düşünülmektedir. Başta aile içi anlaşmazlık, derslerden geri kalma, aile psikolojisinin yıpranması vs. konuların yanı sıra, maddi yetersizliğin, bu gibi sorunları tetiklediği görülmektedir. Ailelerin sosyal yardım hatlarına veya kurumlarına başvurup, yardım talebinde bulunması ve çocuklarının çevrim içi eğitime ulaşmasını sistemli bir hale sokacağı düşünülmektedir. Öncelikle, okulun zor durumda kalan ebeveynlere ve onların evlerine ulaşılması ivedilikle ve sistemli bir şekilde gerçekleştirilmelidir. Eğitimcilerin bu zor şartlarda çocukların üzerinde çok baskı kurmamaları, bu bağlamın evdeki diğer bireyleri birebir etkilediğini mutlaka göz önünde bulundurmaları ve öğrencilerle online ders halindeyken bizzat irtibata geçecek halde olmaları önerilmektedir. İnternet kesintisi sıkıntısı yaşayan ebeveyn ve çocuklarına kurumlarca maddi destekte bulunmalı ve onları bir şekilde internete kavuşturmaya yardımcı olmaları önerilmektedir. Günümüzde evde interneti olmayan çocuklara tablet yardımı yapıldığı görülmüştür. Lakin tam anlamıyla sağlanamayan imkânlardan verimli sonuç alınamayabilir. Fiziksel olarak da sürekli bilgisayar başında kalıp, sağlık sorunlarına yol açılmamalı ve belirli saatler aralığında ders çalışılmalı, öğrenci ve ebeveynlerinin kendilerine ayırdığı ayrı zamanlar da olmalıdır. Ancak planlamada sorun yaşayan öğrenciler olması da mümkündür. Bu durum bazen öğrenciler tarafından kontrol edilemez, bu durumu, ailelerin, rehber öğretmenlerinin ve hatta sınıf öğretmenlerinin üstlenmesi önerilmektedir. Online eğitimin etkisi olarak adlandırdığımız ve çok büyük bir şekilde ortaya çıkan, iletişim probleminin önüne geçmek eğitimcilerin online iletişim aracılığıyla öğrencileriyle iletişime geçmesi ve bunun eğitimcilerin büyük görevi olmasının yanı sıra, ev içinde sürekli zaman geçiren aile arasındaki bağ ve söylev daha da güçlendirilmelidir. Sonuç olarak toplumda yaşanan eşitsizlik durumları çocukların mental açıdan daha derin etkilenmesine hatta bir kısmının okulu bırakıp iş hayatına atılmalarına sorun doğurmuş, daha da ağır şartların riskini arttırmıştır. Online eğitim ekonomik sıkıntılar ve imkânsızlıklar nedeniyle eğitime olan ilgiyi de giderek düşürmüştür. Aynı zamanda, psikolojik destek talebinin de artmasına neden olmuştur.

Kaynakça

- Aldhafeeri, F.M. ve Khan, B.H. (2016). Teachers' and students' views on E-Learning readiness in Kuwait's secondary public schools. *Journal of Educational Technology Systems*, 45(2), 202-235.
- Arıkan, K. ve Aydoğan, G. (2001). Konsültasyon- liyezon psikiyatrisinde depresyon tanısı ve ayırıcı tanısı. *Türkiye Aile Hekimliği Dergisi*, 5(4), 5-11.
- Ceyhan, E. (2011). Eğitim Psikolojisi. Gürhan Can (Ed.), Anadolu Üniversitesi:2241, Açıköğretim Fakültesi Yayınları:1240. Eskişehir.
- Chen, R. T.-H. (2010). *Knowledge and knowers in online learning: Investigating the effects of online flexible learning on student sojourners*. (Doctoral Dissertation). University of Wollongong, NSW, Australia
- Dottrens, R., Parigi, M. G. ve Domenico, I. (1981). *Metodo globale e scrittura script*. La Nuova Italia, Florence.
- Erdogan, N. I., Johnson, J. E., Dong, P. I. ve Qiu, Z. (2019). Do parents prefer digital play? Examination of parental preferences and beliefs in four nations. *Early Childhood Education Journal*, 47(2), 131-142.
- Khurana, C. (2016). *Exploring the role of multimedia in enhancing social presence in an asynchronous online course*. (Doctoral dissertation). Rutgers University-Graduate School-New Brunswick.

- Lepicnik-Vodopivec, J. ve Samec, P. (2013). Communication technology in the home environment of four-year-old children (Slovenia). *Comunicar: Revista Científica de Comunicación y Educación*, 20(40), 119-126.
- Livingstone, S., Mascheroni, G., ve Dreier, M. (2015). *How parents of young children manage digital devices at home: The role of income, education and parental style*. Retrieved from London, LSE.
- Mikelic Preradovic N., Lesin G. ve Sagud M. (2016) Investigating parents' attitudes towards digital technology use in early childhood: A case study from Croatia. *Informatics in Education*, 15(1), 127-146.
- Mollo, S, (1970), *L'öcole dans la sociötâ*, Dunod, Paris.
- Okan, N. (2020). Pandemi sürecinde yapılan online derslerin verimliliğinin incelenmesi ve yüz yüze yapılan derslerle karşılaştırmasının yapılması. *Uluslararası Covid-19 Kongresi: Eğitimde Yeni Normlar*, Artvin.
- O'Doherty, D., Dromey, M., Lougheed, J., Hannigan, A., Last, J. ve McGrath, D. (2018). Barriers and solutions to online learning in medical education—an integrative review. *BMC medical education*, 18(1), 1-11.
- Özdoğan, A. Ç. ve Berkant, H. G. (2020). Covid-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 13-43.
- Piaget, J. (1969). *Psychologie et Pédagogie, Éditions Denoël, folio essais*, Gallimard
- Plowman, L., McPake, J. ve Stephen, C. (2012). Extending opportunities for learning: the role of digital media in early education. In *Contemporary debates in childhood education and development* (pp. 109-118). Routledge.
- Porter, W., Graham, C., Bodily, R. ve Sandberg, D. (2016). A qualitative analysis of institutional drivers and barriers to blended learning adoption in higher education. *The Internet and Higher Education*, 28, 17-27. doi: 10.1016/j.iheduc.2015.0.
- Santrock, J. W. (2009). *Life-span development*. Boston, MA: McGraw-Hill.
- Sharkins, K. A., Newton, A. B., Albaiz, N. E. A. ve Ernest, J. M. (2016). Preschool children's exposure to media, technology, and screen time: Perspectives of caregivers from three early childcare settings. *Early Childhood Education Journal*, 44(5), 437-444.
- Singh, V. ve Thurman, A. (2019). How many ways can we define online learning? A systematic literature review of definitions of online learning (1988-2018). *American Journal of Distance Education*, 33(4), 289-306.
- UNESCO. (2020). *COVID-19 educational disruption and response*.